

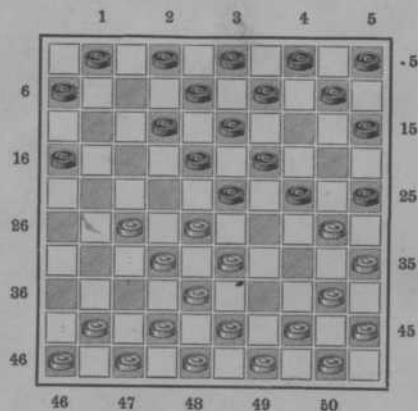
DE DAMMER

VERHANDELINGEN OVER DE
GEWIJZIGDE CENTRUM-OPENING

DOOR

C. H. BROEKKAMP.

ZWART.

WIT.

Met meer dan 30 oorspronkelijke
slagzetten in de partij.

BAARN. — J. F. VAN DE VEN.

Echt **Victoriawater**

OBERLAHNSTEIN

DE DAMMER

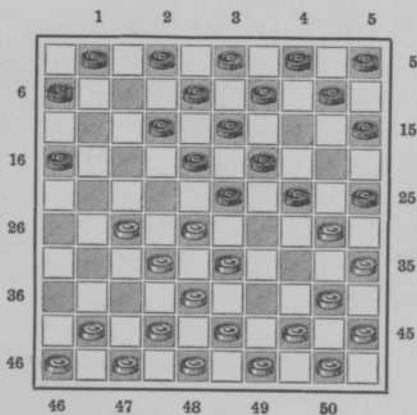
VERHANDELINGEN OVER DE
GEWIJZIGDE CENTRUM-OPENING

DOOR

C. H. BROEKKAMP.

MET MEER DAN 30 OORSPRONKELIJKE
SLAGZETTEN IN DE PARTIJ.

ZWART.

WIT.

BAARN. — J. F. VAN DE VEN.

(1910)

VOORWOORD.

Bij langdurige studie in de spel-openingen is mij gebleken, dat in het gevolgde Centrum-spel (Korte Centrum-opening), immer een groote fout onopgemerkt is gebleven.

In deze Verhandeling heb ik getracht de fout aan te toonen en te verbeteren, en daarbij een systeem van spelen aangegeven, hetwelk tot heden niet in het serieuze spel voorkwam, maar waarvan in deze damstudies het deugdelijke volkomen zal blijken.

Wel is er af en toe een partij gespeeld, waarin men zich ook heeft laten vastzetten, doch meestal doelloos of uitsluitend met 't oog op een te ontwikkelen slagzet, hoewel er dan bij mislukking veeltijds nadeel in het ingesloten spel verkregen werd.

Toen evenwel mijn bedoeld insluiten kenbaar werd gemaakt, vond het zooveel verbazing, dat zelfs bekwame dammers openlijk verklaarden, het niet te durven toepassen, dan na grondige bestudeering mijner theorie.

Dat deze Verhandeling de gelegenheid hiertoe aanbiede, is mijn oprechte wensch.

AMSTERDAM 1910.

DE SCHRIJVER.

I.

KORTE OMSCHRIJVING DER SPEL-OPENINGEN.

Voorheen werd geen enkele opening met een naam aangeduid. Wel zag men in Holland veeltijds 33—28 als 1^{en} zet gespeeld, en in Frankrijk het spel op verschillende manieren geopend, maar dit geschiedde meer, omdat in Holland „Van Embden” in zijn „Verhandelingen over het damspel” slechts de opening met 33—28 behandelde, terwijl in Frankrijk toen reeds elke openingszet werd toegepast.

„Van Embden” was echter in geen geval de eerste auteur, die 33—28 als een besten openingszet theoretisch aangaf. Zelfs kan aangetoond worden, dat bij het samenstellen zijner verhandelingen, enkele Fransche werken zijn geraadpleegd, en de auteur ook bekend moet zijn geweest met het studiewerk van „Manoury”.

Het is niet, om aan de verdienste van „Van Embden” te kort te doen, of ook maar het geringste aan de groote waarde van zijn werk af te dingen; wij hebben het bovenstaande slechts aangehaald, om te bewijzen hoe misplaatst het was, toen voor eenigen tijd getracht werd, den naam „Hollandsche-opening” met dien van „Korte Centrum-opening” te verwisselen. Trouwens „Van Embden” zou een dergelijke misplaatsing evenmin geduld hebben, wel wetende, dat ruim veertig jaren voor zijn optreden, de opening met 33—28 in Frankrijk al geregeld werd toegepast, en er vóór het verschijnen van zijn werk in 1785 reeds vele gespeelde partijen bestonden, met 33—28 als inleidingszet.

* * *

Het nuttige van de theorie der openingen inziende, bevreedde het ons te meer, dat voorheen geen enkele opening met een naam werd aangegeven, hoewel zulks in het schaakspel geregeld geschiedde. Wel zag men sommige in het spel ontwikkelde standen en stellingen genoemd, vooral in Frankrijk, doch onmiddellijk een opening aangeven, hieraan was nimmer gedacht.

Toen wij het voorrecht hadden een damrubriek te openen in „De Amsterdammer”, Weekblad voor Nederland, was dan ook ons eerste werk hierin verandering te brengen, veronderstellende, dat zulks noodzakelijk was voor de geregelde studie van het damspel.

In de rubriek van 27 Maart 1904 gaven wij aan de verschillende inleidingszetten een naam, waarmede reeds bereikt werd, dat elke partij in de notatie kon aangeteekend worden.

Ook gaven wij gelijktijdig aan de toen bestaande openingen (niet te verwarren met openingszetten) de volgende namen, ontleend aan het spel:

	„Korte Centrum-opening”,	aanvangszet	33—28
	„Korte Vleugel-opening”,	„	34—30
Later verscheen de	„Linkerhoek-opening”,	„	31—27

Vóór dien tijd noemden wij den aanvangszet 31—27 „Linkerhoekzet”, terwijl de overige inleidingszetten genoemd werden :

„Langecentrumzet”	33—29
„Rechterflankzet”	34—29
„Rechterhoekzet”	35—30
„Buitenzet”	31—26
„Linkerflankzet”	32—28
„Langevleugelzet”	32—27

De „Korte Centrum-opening” is voor een deel ontstaan uit de „opening”, door Van Embden behandeld, terwijl de „Korte Vleugel-opening” in 1904, en de „Linkerhoek-opening” in 1906 door ons zijn ontworpen en vastgesteld.

Voor zoover bekend, gaf de beroemde „Van Vught” den eersten stoot tot wijziging der „Opening Van Embden”, nadat zij ruim een eeuw in goed vertrouwen geregeld was gevolgd. Deze meester ontdekte, dat bij het onmiddellijk opspelen der vier witte schijven 33, 39, 44 en 50, zooals Van Embden deze in volgorde aangeeft, zwart

bij goed tegenspel in staat is den slagzet 45:34 af te dwingen waardoor een beste tempo-zet voor wit verloren gaat. Hij noemde dit op zijn eigenaardige manier: „het tientje uit den hoek”. — Volgens de destijds in Holland gebezigde notatie, werd ruit 45 „ruit 10” genoemd. — Deze notatie was oorspronkelijk van Manoury, die dezelve later wijzigde, en welke gewijzigde notatie thans algemeen gevolgd wordt.

Later werden nog meer technische fouten in die opening ontdekt, terwijl daarbij vrij algemeen verondersteld werd, dat zwart als 5^{en} zet 7—12 moest spelen, dus in antwoord op den 5^{en} zet 37—31 van wit. Ten slotte ontspan zich uit die verschillende wijzigingen de „Korte Centrum-opening”.

Hoewel de volgorde dezer opening algemeen bekend is, zullen wij haar toch volledig aangeven. Zij, die hiermede niet of niet voldoende bekend zijn, worden dan in de gelegenheid gesteld onze studie ook geregeld te kunnen volgen.

Tot heden werd gespeeld als volgt:

	Wit.	Zwart.		Wit.	Zwart.
1.	33 28	18 23	6.	31 26!	14 20
2.	31 27	20 24	7.	26:17	11:31
3.	34 30	17 21	8.	36:27	20 25
4.	39 33	12 18	9.	44 39	25:34
5.	37 31	7 12	10.	40:20	15:24

* * *

Zij, die met onze manier van spelen bekend zijn, weten, dat wij gaarne af en toe eens afwijken van den bekenden weg. Wij doen dit hoofdzakelijk, om nog beter gelegenheid te vinden, het een en ander in het spel op te merken of, om dieper in de finesses er van te kunnen doordringen. Zoo speelden wij den laatsten tijd in de „Korte Centrum-opening” meermalen 40—34 als 9^{en} zet, in plaats van 44—39, en veeltijds met succes. Hierdoor aangemoedigd, gingen wij er verder op in, en kwamen toen tot de overtuiging, dat 40—34 *de* zet is, in vervolg op den zet 20—25 van zwart, wanneer bij diens korten vleugel de bekende afruiling heeft plaats gehad.

Het bleek dus, dat immer een verkeerd spel was gevolgd, en de

juiste voortzetting over 't hoofd werd gezien, waarom wij ons thans verplicht gevoelen hierin verandering te brengen.

Om nu dit vrijwillig zich laten insluiten, hetgeen in het serieuze spel nog niet is toegepast, te verijdelen, blijft bij correct spel voor zwart maar één goeden zet mogelijk, te weten: 14—20, in plaats van 7—12 als 5^{en} zet.

De opening zou dus gewijzigd moeten worden, als volgt:

	Wit.	Zwart.		Wit.	Zwart.
1.	33 28	18 23	6.	31 26!	20 25
2.	31 27	20 24	7.	26:17	11:31
3.	34 30	17 21	8.	36:27	25:34
4.	39 33	12 18	9.	40:20	15:24
5.	37 31	14 20!	10.	44 39	7 12!

waarmede ontwikkeld is, de

Gewijzigde Centrum-opening.

Wetende dat zij, die gewoon zijn aan de oude speelwijze, niet zoo gemakkelijk hiervan zijn af te brengen, tenzij bij overtuiging van het juiste onzer bewering, willen wij trachten hen tot deze overtuiging te brengen.

Ook wordt hiermede, naar wij vertrouwen, het damspel weder een flinke schrede in de goede richting gebracht, en de deelnemers een bewijs te meer gegeven van het krachtige, dat zich steeds in het positie-spel openbaart.

II.

KORTE CENTRUM-OPENING.

Voorafgaande beschouwingen over het Centrumspel.

Ten einde deze studies gemakkelijk te kunnen volgen, zullen wij eerst het doel van de „Korte Centrum-opening” kenbaar maken, en daarbij aangeven, waarom indertijd 7—12 als 5^{en} zet werd vastgesteld. Daarna zullen wij aantonen, dat die zet niet goed is, en de zet 14—20 moet gespeeld worden.

* * *

Met het toepassen dezer opening beoogt men het terstond innemen van het centrumspel, terwijl tegelijkertijd koers wordt gezet naar den korten vleugel van het tegenspel, teneinde dit zoo spoedig mogelijk te verbreken, om dan langs dien weg de damlijn te bereiken.

Daar nu dit centrumspel in hoofdzaak wordt verkregen ten koste van schijven uit de korte vleugels, hebben wij deze opening

indertijd terecht „Korte Centrum-opening” genoemd.

Zoodra wit als 5^{en} zet 37—31 speelt, beantwoordt zwart dien zet met 7—12, om wit te verlokken tot den symmetrischen zet 44—39, welke meestal een beste tempo doet verloren gaan, zooals meer-malen is aangetoond, en in „De Damspeler”, blz. 51, ook breedvoerig wordt aangegeven.

Toch zal het voor sommigen gewenscht zijn, dit nog iets nader

te vernemen, en daarbij te zien, op welke manier die tempo kan verloren gaan.

Na den 5^{en} zet 37—31 van wit, wordt dan gespeeld :

" "	7 12
44 39?	14 20

Indien wit nu vervolgt met 31—26, dan speelt zwart terstond 24—29!, waarmede een schijf wordt gewonnen, als volgt :

26 : 17 de beste	11 : 31
36 : 27 of 33 : 24	

In 't eerste geval laat zwart den zet 29—34 volgen, en in 't laatste geval slaat hij eerst 20 : 29, en speelt dan (na 36 : 27 van wit), 29—33 of 34, met hetzelfde gevolg. Wit mag dus niet met 31—26 voortgaan, maar moet 30—25 of 50—44 spelen. 41 of 42—37 is niet goed, omdat wit dan te vroeg bij zijn langen vleugel wordt opgesloten met den zet 21—26 van zwart, hetgeen hem zal beletten zijn spel krachtig te ontwikkelen. „Van Embden” had dit ook zeer juist ingezien, en liet daarom den zet 50—44 volgen. Hierop speelt zwart echter den zet 1—7, thans een goed gebruik makende van dezen vrijen zet.

Hierna is wit verplicht met 30—25 voort te gaan, waarop dan volgt :

" "	21 26
25 : 14	9 : 20

— niet eerst 26 : 37, waarmede weder gelijk spel wordt verkregen, met voor- noch nadeel.

Na den zet 9 : 20 van zwart is wit verplicht om met 40—34 te vervolgen, want het veld 37 sluiten, mag hij niet (*), en de zet 27—22 is niet goed, omdat hierop zou volgen :

" "	26 : 37
42 : 31	18 : 27
31 : 22	12 18 enz.

met veel beter spel voor zwart!

Wit moet dus 40—34 spelen, waarop dan volgt :

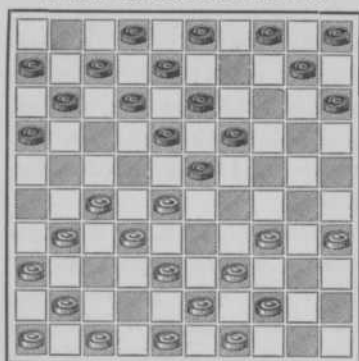
" "	26 : 37
42 : 31	24 29!
33 : 24	20 : 40
45 : 34	

Nu komt het door „Van Vught” bedoelde „tientje” uit den hoek, m. a. w. : wit moet slaan 45 : 34, waarmede zijn vrije- of tempo-zet 45—40 verloren gaat, en waardoor tegelijkertijd zijn korten vleugel beduidend verzwakt wordt, terwijl de korte vleugel van zwart zijn volle kracht op het tegenspel kan blijven uitoefenen. Een en ander heeft beslist grooten invloed op het verdere van de partij; te meer, indien zwart hierna met beleid blijft voortspelen.

(*) In deze verhandeling wordt er meermalen, op gewezen, dat, zich laten insluiten bij den langen vleugel, niet goed is en meestal nadeel oplevert.

DIAGRAM NO. 1.

Stand na 45 : 34 van wit.

Hiermede is aangetoond, dat de zet 7—12 een goed doel beoogt, in antwoord op den 5^{en} zet 37—31 van wit.

Echter, zooals de volgorde der „Korte Centrum-opening” doet zien, laat wit zich niet verlokken, maar speelt als 6^{en} zet 31—26, waarna zwart verplicht is, den zet 14—20 te spelen, en waarop dan volgt:

26 : 17   11 : 31

36 : 27   20 : 25

welke laatste zet van zwart tot heden werd beantwoord met:

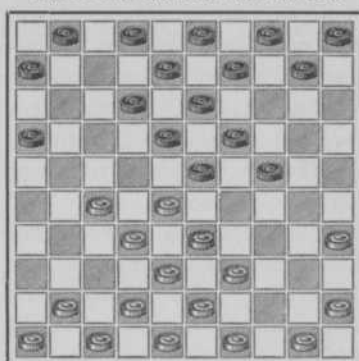
44 : 39   25 : 34

40 : 20   15 : 24

en waarmede een goed middenspel was opgebouwd, zoowel in 't spel van zwart als van wit.

DIAGRAM NO. 2.

Stand na 15 : 24 van zwart.

* * *

Nu zullen wij aantonen, dat, na 20—25 van zwart, wit niet meer mag vervolgen met den voorheen aangegeven zet 44—39, maar den zet 40—34 moet spelen (zich laten insluiten), waarmede een veel beter spel wordt ontwikkeld, en in 't minst genomen wit verzekerd blijft van de remise, terwijl bij de geringste afwijking in het moeielijk spel van zwart, de betere stelling aan wit's zijde komt, met groote winstkans, zooals breedvoerig zal aangetoond worden.

Wij zullen de gevolgen van dien zet in verschillende voortzettingen uitwerken, en daarbij zooveel mogelijk de hoofdvarianten behandelen, terwijl van de belangrijkste standen een diagram wordt gegeven.

Mocht echter bij het uitwerken dier vele varianten soms een klein overzichtje plaats hebben, zoo vertrouwen wij, dat dit ons niet te zwaar zal aangerekend worden. Immers, de vele zeer diep gaande studies kunnen zoo gemakkelijk een kleine vergissing ten gevolge hebben.

Vooraf ook nog het volgende: Reeds bij het samenstellen van ons werk „De Damspeler”, kregen wij den indruk, dat de zet 14—20 evengoed kon geschieden, als de zet 7—12, omdat bij goed spel dezelfde eindstand toch te voorschijn moest komen.

Wel gaven wij destijds aan den zet 7—12 nog de voorkeur, omdat hiermede oogenschijnlijk wit beter verlokt werd tot den symmetrischen zet 44—39, welke dan minder goed zou zijn. In ons boek, blz. 59, schreven wij evenwel: „14—20 is ook beslist goed”.

Hieruit blijkt dus, dat de groote waarde, welke voorheen aan den zet 7—12 werd gegeven, toen reeds door ons in twijfel werd getrokken. En, dat wij goed hebben gezien, zal naar wij vertrouwen deze verhandeling genoegzaam aantonen.

III.

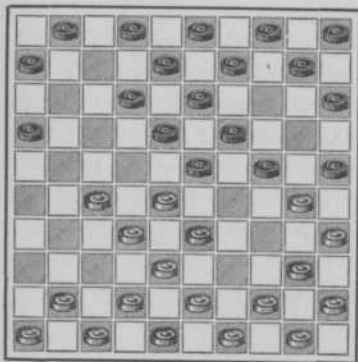
GEWIJZIGDE CENTRUM-OPENING.

1^e Voortzetting.

Na den 8^{en} zet van zwart (zie de Korte Centrum-opening), wordt de volgende stand verkregen.

DIAGRAM No. 3.

Stand na 25—20 van zwart.

Nu moet wit niet meer ver-

volgen met den voorheen aangegeven zet 44—39, maar den zet 40—34 spelen, waarmede het spel bij dien vleugel wordt ingesloten; een geheel nieuw systeem van spelen dus.

Hierna kan zwart op verschillende manieren het spel voortzetten, en daarin weder differente onder-varianten toepassen.

Wij gaan het spel in de voornaamste varianten volledig uitwerken, en trachten daarbij het goede van het insluiten voldoende op den voorgrond te brengen.

Eerst zullen wij het doel van zwart kenbaar maken, waarmede hij wit's spel tracht ingesloten te houden, vermeenende deze te kunnen dwingen tot het zelf los maken dier insluiting, waaruit dan geen voordeel maar meestal na-deel ontstaat.

Speelt zwart dus 10—14, om de insluiting nog hechter te maken, dan volgt:

44	39	14	20
45	40	4	10

beter dan 5—10, omdat de schijf op ruit 5 meer kracht kan ontwikkelen in het middenspel, terwijl de afruiling met 23—29 enz. een schijf doet verliezen.

Verder wordt gespeeld:

50	45	10	14
41	37		

De zet 49—44 moet in de meeste gevallen bewaard blijven tot na den zet 5—10 van zwart, tenzij er onmiddellijk van geprofiteerd kan worden in de varianten.

"	"	2	7
37	31		

Wit profiteert van het open vak 10, want zwart kan niet afruilen met 16—21, 18—22, 12:21, 23—29, 19:26 enz., waarmede een schijf zou verloren gaan.

"	"	7	11
46	41	11	17

in deze stelling iets beter dan 1—7, en veel beter dan 5—10.

41	36	17	21
31	26	1	7

beter dan elke andere zet op dit moment.

26	: 17	12	: 21
42	37	21	26

op dit moment beter dan 24—29.

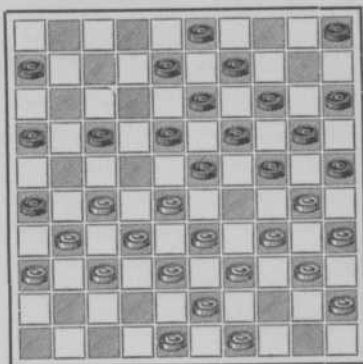
36 31!

De zet 49—44 moet om meer genoemde reden nog bewaard blijven.

"	"	7	11 of 12
47	41	11 of 12	17
41	36		

DIAGRAM No. 4.

Stand na 41—36 van wit.

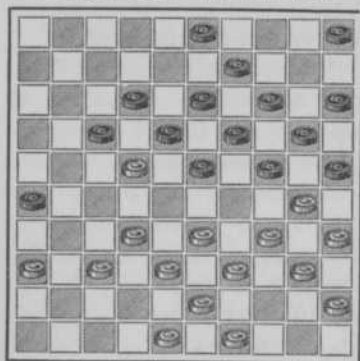
Indien zwart nu 5—10 speelt, dan kan wit vervolgen met 49—44, welke voortzetting hierna op zichzelf wordt uitgewerkt. Wit moet echter niet afruilen met 27—21, aangezien dit in deze stelling minder voordeelig zou zijn.

Zou zwart 8—12 spelen (zie diagram no. 4), dan volgt:

27	21	16	: 27
31	: 11	6	: 17
28	22!		

DIAGRAM No. 5.

Stand na 28—22 van wit.

Slaat zwart nu 17:28 (*), denkende een schijf te winnen, dan volgt een der vele schoone slagzetten, welke gedurig in dit spel ontstaan, b.v.:

" "	17:28?
33:22	18:27
32:21	26:17
34 29!	24:31 gedw.
36:27	25:34
40:7!!	

(*) Zwart is dus verplicht om 18:27 te slaan, waarna volgt: w. 32:21, met de betere stelling!

Wij merken hier nog even op, dat, wanneer de zetten z. 5—10 en w. 49—44 zijn voorafgegaan, de bovenstaande afruiling met 27—21 enz. niet mag geschieden, daar in dit geval zwart de betere stelling zou ontwikkelen. Daarom verwijzen wij in 't bijzonder naar

de 3^e voortzetting, waarin deze variant breedvoerig wordt behandeld.

* * *

De zet 6—11 (zie diagram no. 4) is slecht, omdat hierop onmiddellijk volgt:

27 21	16:27
32:12	23:41
12:23	26:37
36:47	19:28
30:10 en 33:22!	

* * *

Zou zwart afruilen met 24—29 (zie diagram no. 4), dan ontwikkelt er weder een schoone slagzet, als volgt:

33:24	20:29
27 21	16:27
31:11	6:17
37 31	26:37
32:41	23:32
34:21	25:34
39:30!	

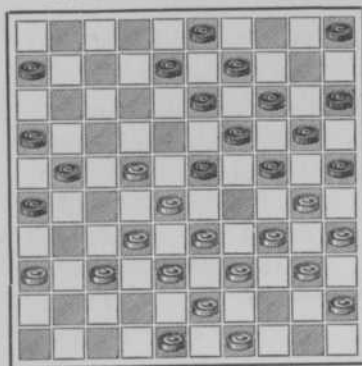
* * *

Wij zien dus, dat zwart vrijwel verplicht is om 17—21 te spelen (zie diagram no. 4), waarop dan volgt:

27 22	18:27
31:22!	

DIAGRAM No. 6.

Stand na 31:22 van wit.

Zou zwart nu 8—12 spelen (zie diagram no. 6), dan volgt er weder een schoone slagzet, b.v.:

37 31	26:37
32:41	23:32
38:27	21:32
34 29	25:23
43 38	32:34
40:7!	

Hoewel hierna bij zwaar spel van zwart, de remise niet geheel uitgesloten is, achten wij den slagzet toch brillant genoeg, om aangegeven te worden. Trouwens, meermalen wijzen wij er op, dat wit in 't minst genomen verzekerd blijft van de remise, en dit zegt al veel in een spel van 16 tegen 16 schijven, niet waar?

* * *

Speelt zwart 24—29 (zie diagram no. 6), dan volgt:

33:24	20:29
39 33	14 20 of 8 12

om geen schijf te verliezen. Op deze varianten komen wij in de 2^e voortzetting, onder diagram no. 9, breedvoerig terug.

Er blijft dus over de zet 6—11 (zie diagram no. 6), waarna wit vervolgt met 49—44!

Nu is zwart verplicht om af te ruilen met 24—29 (*), want de zet 11—17 of 8—12 doet onmiddellijk een schijf verliezen, hetgeen duidelijk is te zien, en op den zet 5—10 volgt weder een brillante slagzet, b.v.:

37 31	26:37
32:41	23:32
38:27	21:32
22 18	13:22
33 29	24:33
39:6!!	

(*) Wij hebben gezegd, dat zwart verplicht is om af te ruilen, met 24—29, waarna het spel vervolgd wordt met:

33:24	20:29
39 33	14 20 A
33:24	20:29
43 39!(1)	9 14 B
39 33	8 12 C
33:24	12 18 of?
44 39	18:27
39 33	14 20

een van de beste zetten om te trachten de remise te bekomen, want op elken anderen zet dreigt er groot gevaar in het spel van zwart.

34 29	33:24 gedw.
30:39	20:29
33:24	19:30
35:24!	

met de betere stelling, daar de schijven bij zwart's korten vleugel zoo goed als krachteloos staan!

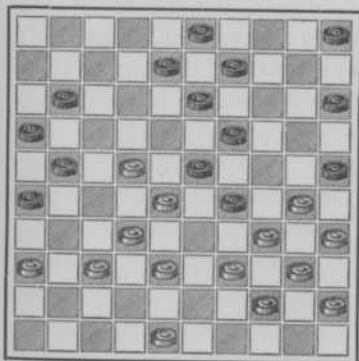
A. De zetten 8—12 en 12—18 kunnen op dit moment ook gespeeld worden, als zwart hierna met beleid blijft doorspelen. Echter, een beter resultaat wordt niet bereikt.

(1) Wij geven hier weder een diagram van den stand, om te doen zien, dat thans een der beste stellingen voor zwart is ontwikkeld, met kans op remise.

Men heeft echter kunnen opmerken, dat zwart reeds een buitengewoon zwaar spel heeft moeten spelen, en heel wat klippen moest omzeilen, om zoover te komen, terwijl de aangegeven varianten duidelijk lieten zien, hoeveel gevaar er steeds bleef dreigen.

DIAGRAM No. 7.

Stand na 43—39 van wit.

B. Om de remise te verkrijgen, dient zwart nu als volgt te spelen:

" " 8 12

39 33(1) 12 18

de eenige goede zet!

33 : 24 18 : 27

Nu is wit verplicht de remise aan te bieden, met den zet 48—43, waarna als de beste voortzetting kan beschouwd worden:

" " 11 17

44 39 9 14 enz.

en bij correct spel, is de remise onvermijdelijk.

Wij herhalen echter nog eens, dat in geen enkel geval, zwart de betere stelling heeft kunnen ontwikkelen.

(1) Wit kan hier ook een aardige slagzet ontwikkelen, maar o. i. met een te groot offer. Wij laten daarom het toepassen van dezen slagzet aan het oordeel des spelers over, en bieden hem slechts aan, om zijn schoone wending, b.v.:

30 24 29 : 20 gedw.

37 31 26 : 37

32 : 41 23 : 43

22 17 11 : 22

34 29 43 : 23

35 30 25 : 34

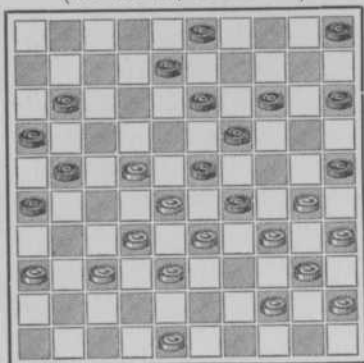
40 : 7!

C. Indien zwart thans vervolgt met 14—20 (zie diagram no. 8) dan kan wit weder op serieuze wijze een schijf winnen.

DIAGRAM NO. 8.

Stand na 39—33 van wit bij C.
(zie bl. 16, 2^e kolom.)

" "	14 20 (*)
33 : 24	20 : 29
37 31	26 : 37
32 : 41	23 : 43
34 : 14	25 : 34
48 : 30 !!	

(*) Wil zwart dit verlies coupeeren, dan mag dus niet 14—20 gespeeld worden. „Maar,” zoo hooren wij al vragen, „welken zet kan hij dan nog doen?” Zwart kan, om die schadepost te ontwijken, thans een zeer gecompliceerd spel ontwikkelen, en een variant te voorschijn brengen, welke niet voor de hand ligt, en die in het practische spel aan menig bekwaam dammer nog zal ontgaan.

Ook deze variant zullen wij aangeven, om het schoone, maar tevens moeilijke van het juiste

positie-spel nog beter te doen uitkomen.

Om het hierboven genoemde verlies te ontgaan, kan zwart op dit moment 11—17 spelen, in plaats van 14—20, en deze zet is een van de beste van het bord, daar wit hiermede gedwongen wordt eerst 22 : 11 te slaan, omdat anders volgt: z. 21—27, 23 : 41, 8 : 28 enz.!

Op 11—17 van zwart moet dus volgen :

22 : 11	16 : 7
33 : 24	21 27!
32 : 21	23 : 43 de beste
48 : 39	26 : 17
39 33 enz.	

Ook nu is zwart wellicht in staat de remise af te dwingen, hoewel bij de minste afwijking weder nadeel verkregen wordt.

Echter, hoe diep moet men reeds in de finesses van het spel zijn doorgedrongen, om te kunnen berekenen, dat, als 1^e antwoord op 39—33 van wit, de zet 11—17 van zwart moet volgen, en bij hoevelen zou deze schoone variant nog onopgemerkt blijven?

* * *

2^e Voortzetting.

Nu nemen wij den stand van diagram no. 4 weder ter hand, omdat hierin nog serieuze varianten zijn te ontwikkelen.

Zwart kan, zooals uit het verhandelde gebleken is, op dit moment niet beter spelen, dan den zet 17—21, waarop volgt:

27 22   18:27
31:22!

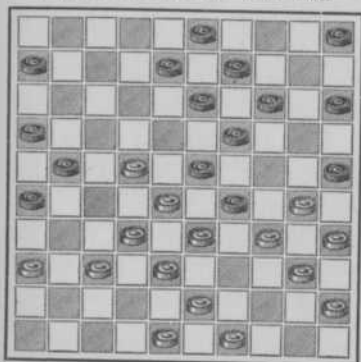
De hierop gegeven antwoorden 6—11 en 8—12 zijn reeds uitgewerkt en behoeven dus niet verder behandeld te worden.

Zwart heeft evenwel op dit moment nog een andere voortzetting, b.v.:

" "   24 29
33:24   20:29
39 33

DIAGRAM NO. 9.

Stand na 39—33 van wit.

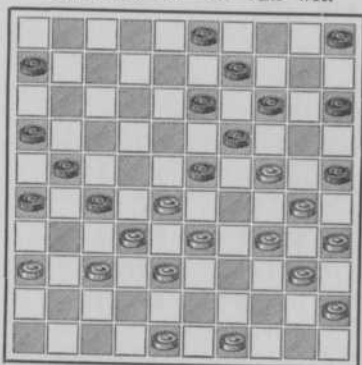
Nu kan zwart op twee manieren voortgaan, hetzij met 8—12 of 14—20, en beide varianten zullen wij weder zoo ruim mogelijk uitwerken.

Eerst gaan wij de variant met 8—12 behandelen, als volgt:

" "   8 12
33:24   12 18!
43 39   18:27
39 33

DIAGRAM NO. 10.

Stand na 39—33 van wit.

" "   6 11 ABC
34 29   23:34 gedw.
want op 25:34 volgt: w.29:18
enz., en het spel is voor zwart
verloren!

30:39   19:30

35:24

met de betere stelling voor wit,
terwijl zwart heel wat moet te
voorschijn brengen, om de remise
te bekomen.

A. Speelt zwart 3—8, in plaats van 6—11 (zie diagram no. 10), dan volgt: w. 33—29, en zwart kan weinig goeds meer uitrichten.

B. Speelt zwart 5—10, in plaats van 6—11 (zie diagram no. 10), dan volgt:

49 44   6 11 a b

34 29 enz.

met het reeds bekende gevolg!

a " "   3 8

33 29!

b " "   14 20

28 22!   20:29 (1)

22:31 enz.!

(1) Zou zwart hier een schijf trachten te winnen, met eerst 27:18 te slaan, dan volgt er weder een schoone slagzet, b.v.:

" "   27:18?

33 28!   20:29

37 31   26:37

32:41   23:43

34: 5   25:34

48:30!!

C. Speelt zwart 14—20, in plaats van 6—11 (zie diagram no. 10), dan volgt:

49 43   20:29

33:24   9 14 de beste

om tevens een damslag te verijdelen (1).

34 29   23:34 gedw.

30:39   19:30

35:24!

Wit heeft nu de betere stelling, want de schijven bij zwart's korten

vleugel staan zoo goed als werkeloos en wit is voldoende in staat om schijf 24 te beschermen. Wij meenen zelfs, dat wit in deze variant zeer veel kans heeft op voordeel.

(1) Zwart zou ook kunnen af-ruiln, met 23—29 en 9:29, maar hierop laat wit volgen: 40—34 en 45:34, met niet veel beter resultaat voor zwart.

* * *

De tweede manier, waarin zwart kan trachten zich te verdedigen, is de zet 14—20 (zie diagram no. 9). Alsdan zou gespeeld worden:

" "   14 20

33:24   20:29

37 31!   26:37

32:41   23:32

34:14   25:34

of 9:20, dit blijft gelijk.

38:27   9:20

40:29   21:32

48 42

en hierna gaat de schijf 32 onherroepelijk verloren!

Men ziet dus, dat zwart bijna onmogelijk de insluiting kan handhaven.

Maakt hij deze niet tijdig los, dan komt meestal een slechte stand te voorschijn.

* * *

Wel heeft zwart op sommige momenten nog kunnen afwijken, maar veel beter resultaat wordt ook hiermede niet bereikt, zooals uit het volgende zal blijken.

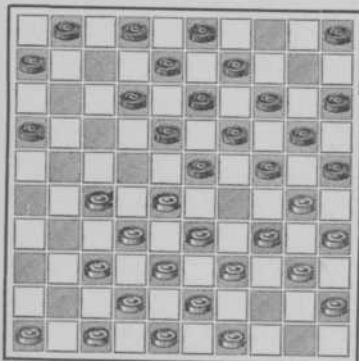
Wilt dus den stand van diagram no. 3 nog eens opzetten, met 20—25 als laatsten zet van zwart.

Hierna volgt:

40 34	10 14
44 39	14 20
45 40	4 10
50 45	10 14
41 37	

DIAGRAM No. 11.

Stand na 41—37 van wit.

Op dit moment kan zwart de insluiting ook verbreken met 23 of 24—29, in plaats van met den zet 2—7 voort te gaan, maar de gevolgen hiervan zijn niet veel gunstiger.

Wij gaan de afruiling met

23—29 eerst behandelen, en wel als volgt:

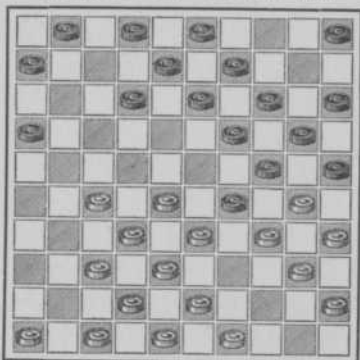
" "	23 29
34:23	18:29 gedw.

om geen schijf te verliezen:

39 34

DIAGRAM No. 12.

Stand na 39—34 van wit.

" "	13 18 A
34:23	18:29 gedw.
27 22!!	25:34
35 30	24:44
33:4	1 7 B
49:29	8 13
4:18	12:34

en wit heeft een schijf gewonnen!

A " " 12 17 of?

34:23	25:34
40:29	17 22
27:18!	13:22
28:17	19:39
43:34	24:33
38:29	

en wit heeft wederom een schijf

gewonnen, hetgeen ontegenzeggelijk voordeel zal opleveren!

B	"	"	44	50
	43	39	34	43 gedw.
	48	39	50	33
	28	39		

Wil zwart nu den dam vangen, hetgeen hij vrijwel verplicht is, dan kan ook hier een schijfverlies niet gecoupeerd worden, b.v.: z. 8—13, w. 4 : 7, z. 1 : 12, enz., en wit heeft nogmaals een schijf gewonnen!

* * *

Onder diagram no. 11 hebben wij gezegd, dat zwart de insluiting ook kan verbreken met de afruiling 24—29. Er zou dan gespeeld worden, als volgt:

"	"	24	29
33	24	20	29
39	33	14	20 of ?
33	24	20	29
43	39	9	14 of ?
39	33	14	20 of ?
33	24	20	29
46	41		

Nu is zwart verplicht, om 15—20 te spelen, want op 3—9 of 5—10 volgt een damslag, en op elken anderen zet verliest zwart een schijf, hetgeen duidelijk is te zien.

"	"	15	20
49	43		

Nu moet zwart een zijner schijven van den korten vleugel opspelen, hetzij 6—11 of 1 of 2—7, want op 12—17 volgt: w. 30—24, 28 : 19 en 43 : 21 !; op 20—24 volgt: w. 27—21, 32 : 21, 34 : 14, 40 : 20 enz. ! en, op 3—9 of 5—10 volgt nogmaals een damslag!

De zet 1—7 is vrijwel gedwongen, want op 6—11 laat wit goedmoedelijk den zet 43—39 volgen, en dwingt zwart tot aansluiten met 20—24 (om geen schijf te verliezen), waarop dan volgt: w. 48—43, en zwart kan weinig goeds meer uitrichten!

Op den zet 1—7 van zwart, mag echter w. 43—39 niet volgen, omdat zwart hierna met de afruiling 29—33, 19—24, enz., uit het gedrang komt met goed spel. (*)

Op z. 1—7, volgt evenwel:

27	21	16	27
32	21	23	32
34	14	20	9 gedw.
37	28	25	34
40	29		

met een schijf winst!

(*) Wij merken hier nog even op, dat, om de afruiling met 29—33 te kunnen uitvoeren, er weder veel spelkennis vereischt wordt; temeer, omdat de zet 1—7 moet voorafgaan, ten einde die afruiling tot stand te kunnen brengen.

Dergelijke diepe berekeningen komen meermalen voor, en daarom is het goed deze verhandeling enkele malen met studie door te werken, ten einde met succes de bedoelde opening te kunnen uitvoeren.

De varianten 5—10, 12—17 en 6—11 (zie diagram no. 11), vindt men in de 3^e en 4^e voortzetting terug. De kleine afwijkingen merkt de speler zelf wel op. Wij kunnen dus volstaan met hiernaar te verwijzen.

* * *

3^e Voortzetting.

Nu gaan wij de voortzetting behandelen, met bijvoeging van den zet 5—10.

Wij zetten dus den stand van diagram no. 3 weder op het bord, en spelen hierna: w. 40—34.

Nu tracht zwart de insluiting zelfs onverbreekbaar te maken, b.v.:

" " 15 20

Wij spelen nu 15—20, in plaats van 14—20 (zie bl. 14, 1^e klm.), om goed te doen uitkomen, dat op z 15—20 het beter is met 44—40, in plaats van met 44—39 te vervolgen, zooals geschiedt na den zet z. 14—20.

44 40 10 15

50 44 4 10 de beste

In de 5^e voortzetting toonen wij aan, waarom de zet 4—10 beter is dan de zet 5—10.

44 39 10 14

41 37 5 10

het gaat thans in hoofdzaak om deze aansluiting.

46 41

nog iets beter dan 49—44.

" " 2 7(1)

41 36 7 11

37 31 11 17

42 37 17 21

31 26 1 7

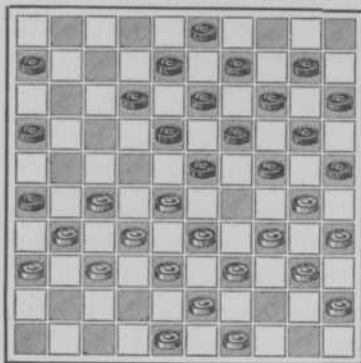
26:17 12:21

36 31 21 26

47 41 7 12

41 36

DIAGRAM No. 13.
Stand na 41—36 van wit.

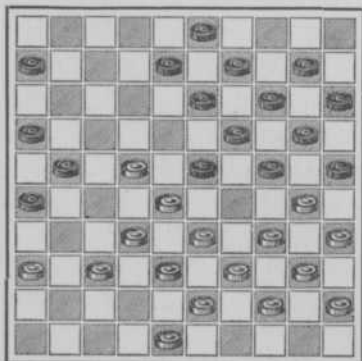

" "	12 17 A
49 44! (*)	17 21 B
27 22	18 : 27
31 : 22!	

(1) Zie verder de varianten bij A, bl. 26, 1^e klm.

(*) De afruiling met 27—21 enz. zou thans ook kunnen geschieden, maar brengt niet zooveel voordeel aan, zooals aanstonds zal blijken.

DIAGRAM No. 14.
Stand na 31 : 22 van wit.

Zwart kan nu op drie manieren het spel voortzetten, hetzij met 6—11, 8—12 of 24—29, en deze drie varianten zullen wij weder volledig uitwerken.

1^e Variant (zie diagram no. 14).

" "	6 11
37 31	26 : 37
32 : 41	23 : 32
38 : 27	21 : 32
22 18!	13 : 22
33 29	24 : 33
39 : 6!!	

* * *

2^e Variant (zie diagram no. 14).

" "	8 12
37 31!	26 : 37
32 : 41	23 : 32
38 : 27	21 : 32
34 29	

iets beter dan 43—38, omdat hiermede een beste tempo-zet bewaard blijft, waarvan in 't eindspel kan geprofiteerd worden.

" "	25 : 23
43 38	32 : 34
40 : 7!	

Zie onze opmerking, bl. 16, 1^e klm.

* * *

3^e Variant (zie diagram no. 14).

" "	24 29 de beste
33 : 24	20 : 29
39 33	8 12

de beste, anders verliest zwart

een schijf, terwijl 14—20 dam zou geven!

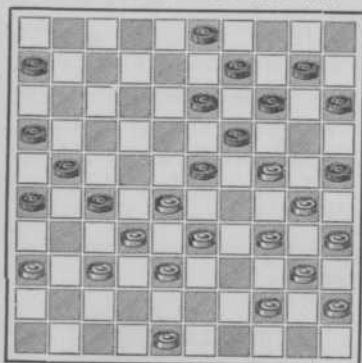
33 : 24   12 18 of?
43 39

Indien wit 44—39 en 39—33 speelt, ontwikkelt zwart, na 18:27 een schoone damslag. Deze ook eens te zoeken is zeker leerzaam.

" "   18 : 27
39 33

DIAGRAM NO. 15.

Stand na 39—33 van wit.

Hierna kan zwart weder drie onder-varianten toepassen, te weten: 3—8, 14—20 of 6—11, en wij achten het noodig ook deze uit te werken, wijl hierin nog veel schoons opgesloten ligt.

1^e Variant (zie diagram no. 15).

" "   3 8
48 42

dam nemen, met 33—29 enz., is niet gewensch.

" "   14 20

Op z. 6—11 zou weder volgen: w. 34—29, z. 23:34 gedw., w. 30:39, z. 19:30, w. 35:24 met sterke stelling, terwijl op z. 8—12 zou volgen: w. 33—29, met de winststelling!

33 29   10 14 of?

29:18   13:33

24: 2   14 19 of?

38:29   27:47

2:24!!

* * *

2^e Variant (zie diagram no. 15).

" "   14 20

28 22!   20:29 gedw.

want op 27:18 volgt weder: w. 33—28, 37—31, 32:41, 34:5, 48:30!!

22:31!

en zwart heeft weinig meer te vertellen!

* * *

3^e Variant (zie diagram no. 15).

" "   6 11 de beste

34 29   23:34

30:39   19:30

35:24!

met krachtig spel, waarin zwart heel wat moet aanbrengen, om de remise te forceeren, daar hij nog gedurig in een valstrik kan loopen.

Zou b.v. zwart thans met 14—20 vervolgen, trachtende de schijf 24 weg te krijgen, dan won wit weder het spel, als volgt:

24 19!	13:24
28 22	27:18
37 31	26:28
33: 4!!	

Dergelijke valstrikken kunnen nog dikwijls gespannen worden, en zwart dient dus voortdurend voorzichtig te spelen, om buiten gevaar te blijven.

* * *

A (zie onder diagram no. 13).

Zwart kan op dit moment de insluiting ook verbreken, met 23 of 24—29. Ook zou hij den zet 6—11 kunnen spelen, en deze drie varianten zullen wij weder zoo ruim mogelijk uitwerken.

Wij behandelen eerst de afruiling met 23—29 (zie diagram no. 13).

" "	23 29
34:23	18:29 gedw.

om geen schijf te verliezen.

40 34!	29:40
45:34!!	

Nu is het eigenaardige in deze stelling, dat zwart zich zelf ongewenscht heeft laten opsluiten, in plaats van wit opgesloten te houden, en hieruit komt hij niet meer los, dan met nadeel voor zijn spel, hetgeen duidelijk is te zien, en niet verder behoeft uitgewerkt te worden.

* * *

Nu behandelen wij de afruiling

met 24—29 (zie diagram no. 13).

" "	24 29
33:24	20:29
39 33	14 20 of?
33:24	20:29
27 22	18:27
32:21	23:41
34: 5 enz.	

met gewonnen stand!

* * *

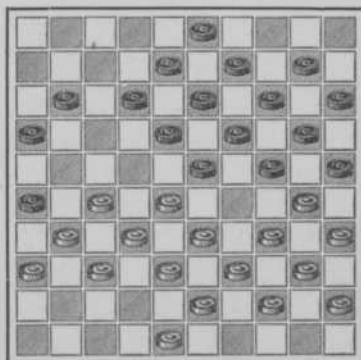
Nu behandelen wij de variant met 6—11 (zie diagram no. 13).

" "	6 11 de beste
49 44	

Hierna kan zwart weder vier onder-varianten toepassen, die wij ook verplicht zijn uit te werken, te weten: 24—29, 23—29, 11—17 en 12—17. Om deze afwijkingen goed te kunnen onderscheiden, geven wij weder een diagram van den stand.

DIAGRAM NO. 16.

Stand na 49—44 van wit.

1^e Variant (zie diagram no. 16).

" " 24 29

33 : 24 20 : 29

39 33 enz.

als te voren reeds aangetoond!

* * *

2^e Variant (zie diagram no. 16).

" " 23 29

34 : 23 18 : 29 gedw.

27 22 25 : 34

39 : 30

Zwart is nu verplicht geweest zelf de insluiting te verbreken, waardoor hij in minder goede conditie is geraakt, en veel moeite zal hebben om remise te maken.

* * *

3^e Variant (zie diagram no. 16).

" " 11 17

27 21 16 : 27

31 : 11 12 17 de beste

11 : 22 18 : 27

32 : 21 23 : 41

36 : 47 26 : 17

33 28

met zwakke stelling voor zwart, en weinig goede zetten, terwijl wit bijna alle schijven tot zijn wil heeft. Een en ander zal ontegenzeggelijk van groote invloed zijn op het verdere van de partij.

* * *

4^e Variant (zie diagram no. 16).

" " 12 17 de beste

27 21 16 : 27

32 : 12 23 : 41

12 : 23 26 : 37

36 : 47 19 : 28

33 : 22 11 16 de beste

30 : 19 13 : 24

34 30 25 : 34

39 : 19 14 : 23

47 42 37 41

42 37 41 : 32

38 : 27

met gelijke stelling, maar zeer goed spel voor wit!

* * *

B (zie onder diagram no. 13).

" " 8 12!

beter, dan elk ander antwoord op dit moment, wegens de vooraf gespeelde zetten z. 5—10 en w. 49—44.

27 22

Nu mag 27—21 niet geschieden (zie onze aantekening bij de voortzetting z. 8—12 onder diagram no. 5), want dan zou volgen:

" " 16 : 27

31 : 11 6 : 17

28 22 18 : 27!

32 : 21 23 29!!

34 : 23 25 : 34

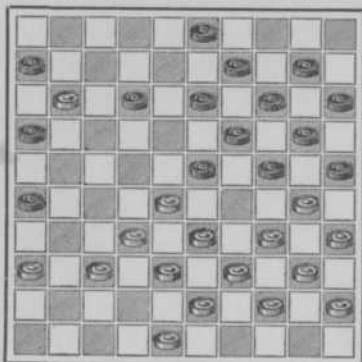
Slaat wit nu 39 : 30, dan zwart: 19 : 50; slaat wit 40 : 29, dan zwart: 19 : 28, w. 33 : 11, z. 24 : 31, w. 36 : 27, z. 26 : 6! Wederom een

schoon stukje positie-spel, niet waar?

" " 18:27
31:11

DIAGRAM No. 17.

Stand na 31:11 van wit.

" " 6:17 a
28 22 17:28
33:22

Nu is zwart verplicht om af te ruilen met 12—17 (1), want op 23—29 volgt: w. 34:23 en 30:8!; op 12—18 (*) volgt: w. 22—17. Speelt zwart nu 16—21, dan wit: 34—29 en 36:16, met de betere stelling!; op elken anderen zet neemt de witte schijf op 17 een best veld in.

(*) Op elken anderen zet van zwart volgt: w. 22—18, 34—29, 36:7 enz.!

(1) Wij hebben gezegd, dat zwart verplicht is om af te ruilen met:

" " 12 17
22:11 16:7
38 33

met een beste stelling voor wit, terwijl bij de minste afwijking van het juiste spel, zwart nadeel bekommt.

(zie diagram no. 17).

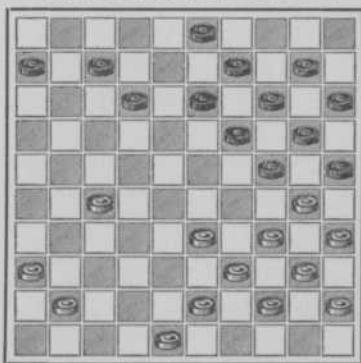
a " " 16:7 de beste
37 31 1) 26:37
32:41 23:32
38:27

met een goede stelling, waarmede een krachtige aanval op zwart's korten vleugel kan gericht worden. Echter, bij goed tegenspel, zal de partij hoogstwaarschijnlijk remise worden.

1) 28—22 zou wellicht ook met goed gevolg gespeeld kunnen worden. 36—31 achten wij iets zwakker.

DIAGRAM No. 18.

Stand na 38:27 van wit.

In deze stelling kunnen nog

aardige en leerzame slagwendingen ontwikkeld worden, waarvan wij een der schoonste zullen uitwerken. Dat evenwel zwart noch wit aan de door ons gegeven volgorde gehouden zijn, spreekt van zelf. Ons doel met deze voortzetting beoogt dan ook slechts het schoone, wat dikwijls in de partij onopgemerkt blijft, zooveel in ons vermogen is in 't licht te stellen, opdat er bij gelegenheid van geprofiteerd kan worden.

Wij spelen dan als volgt:

" " 13 18

o. i. een der beste voortzettingen.

36 31 18 23

Op dit moment kan zwart ook „dam” halen, als volgt: z. 19—23, w. 30 : 28, z. 25—30, w. 34 : 25, z. 14—19, w. 25—5, z. 9—13, w. 5 : 23, z. 18 : 49.

Hierop zou wit echter laten volgen: w. 35—30, z. 49 : 21, w. 48—43, z. 21 : 49, w. 40—35, z. 49 : 40, w. 45 : 34, met een schijf winst!

41 36 9 13

48 42

thans vrijwel gedwongen om geen schijf te verliezen.

" " 13 18!

42 38! 3 8

31 26!!

Indien zwart nu ongehinderd 8—13 kon spelen (*), dan kreeg hij beslist de betere stelling.

Wit zou echter dien zet niet ongestraft toelaten, maar hierna met het volgende voortgaan:

" " 8 13?

33 29! 24 : 42

30 24 19 : 30 A

35 : 24 20 : 29

43 : 38 42 : 33

39 : 17

A. Op zwart 20 : 29 zou volgen:

43 38 42 : 33

39 : 28 23 : 21

26 : 8 13 : 2

34 : 1!!

(*) Men ziet dus, dat zwart een anderen zet moet doen, waarna het spel vrij zeker remise wordt.

Wij vertrouwen, dat deze afwikkeling ook leerzaam is voor hen, die een goede studie willen maken van het combinatiespel.

* * *

4^e Voortzetting.

Zwart kan, na het insluiten van wit, onmiddellijk met de schijven van zijn korten vleugel gaan werken, in plaats van eerst met die van zijn langen vleugel het spel aan te sluiten, maar een beter resultaat wordt ook hiermede niet bereikt, zooals nog in 't kort zal aangetoond worden.

Wij zetten den stand van diagram no. 3 weder op het bord, en spelen daarna voor wit den sluitzet 40—34.

Indien zwart nu onmiddellijk bij zijn korten vleugel gaat werken, trachtende een voorsprong te krijgen, dan laat wit de schijven bij zijn korten vleugel ook voorloopig staan, en brengt de schijven van zijn langen vleugel in werking.

Nu mag men niet vergeten, dat afwijken van de aangegeven volgorde altijd mogelijk blijft, hoewel daarmede toch geen beter resultaat zal bereikt worden.

Trouwens, bij den aanvang hebben wij er reeds op gewezen, dat hoofdzakelijk de beste voortzettingen behandeld en de voornaamste varianten zoo ruim mogelijk uitgewerkt zullen worden; verder kunnen wij niet gaan.

Het is niet mogelijk om in alle onderdeelen de theorie aan te geven en de kennis des spelers

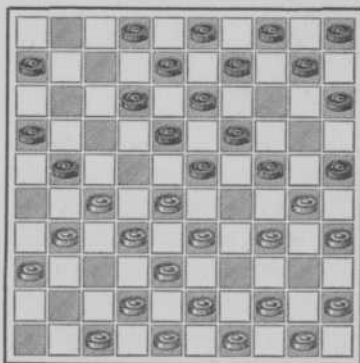
moet practisch ook datgene kunnen aanvullen, wat niet noodig is geoordeeld door ons aangetoond te worden.

Het bovenstaande vooropstellende, gaan wij deze voortzetting nog iets verder behandelen. Na den zet 40—34 van wit, zou zwart kunnen antwoorden met den zet 6—11 (een goede voortzetting). Hierna zou evenwel gespeeld worden:

41 37	1 6
46 41	11 17
41 36	17 21
37 31	

DIAGRAM No. 19.

Stand na 37—31 van wit.

Zwart kan nu op drie manieren het spel voortzetten, hetzij met 6—11, 2—7 of 21—26; de overige zetten brengen den stand vrijwel in de reeds behandelde varianten terug.

Deze drie voortzettingen zullen wij dus weder afzonderlijk uitwerken.

Eerst behandelen wij de variant 6—11 (zie diagram no. 19).

" "	6 11
33 29	24 : 22
31 26	22 : 31
26 : 6	2 7 de beste
36 : 27	7 11 of?
6 : 17	12 : 21

en wit is bij machte, om aanstonds met kracht een aanval te richten op den vrijwel krachteloos korten vleugel van zwart, zonder dat er gevaar bij zijn eigen vleugels dreigt.

* * *

Nu behandelen wij de variant 2—7 (zie diagram no. 19).

" "	2 7
42 37	21 26 de beste
47 42	7 11
44 39	

Wil zwart nu zijn korten vleugel niet geheel krachteloos maken, dan dient hij ook met de schijven van zijn langen vleugel te beginnen, b.v. :

" "	10 14
49 44	15 20
44 40	4 10 enz.

en wij zijn weder in de reeds behandelde voortzettingen terug.

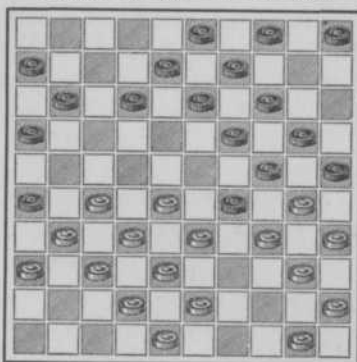
Wil zwart dit ontwijken, dan

speelt hij den laatsten zet 4—10 niet, maar vervolgt met :

" "	23 29
34 : 23	18 : 29 gedw.
39 34	

DIAGRAM No. 20.

Stand na 39—34 van wit.

" "	13 18 A
34 : 23	18 : 29
28 22!	25 : 34
35 30	24 : 44
33 : 2	44 49 gedw.
2 35!	3 8 of?
35 : 2	49 35 of?
45 40!	35 : 17
43 39	34 : 43
48 : 39	17 : 44
50 : 39	20 25 of?
2 35	9 13
35 : 17!	11 : 22
27 : 18	

met een schijf winst, en vermoedelijk ook de partij!

A (zie diagram no. 20).	
" "	12 17
34 : 23	25 : 34
40 : 29	17 22 of ?
28 : 17	19 : 39
43 : 34	24 : 33
38 : 29	11 : 22
27 : 18	13 : 22

Hierna zal zwart veel moeite hebben om de schijf 22 te behouden, terwijl zijn positie alles behalve schitterend is.

* * *

Nu behandelen wij de variant 21—26 (zie diagram no. 19).

" "	21 26
42 37	

Wit mag in deze stelling de afruiling niet toelaten, terwijl zwart, na 42—37 van wit, vrijwel verplicht is voort te gaan met:

" "	2 7
47 42	7 11
44 39	10 14 of ?
49 44	23 29

om niet in de vorige varianten terug te vallen.

34 : 23	18 : 29
---------	---------

Wij zien nu, dat zwart verplicht is geweest een stand in te nemen, waardoor hij in staat is, bijtijds de insluiting te verbreken.

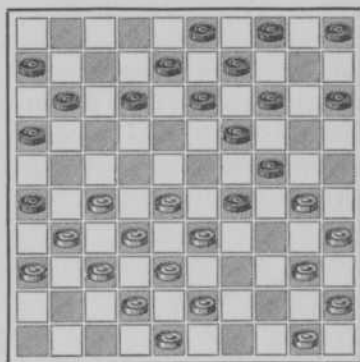
Dat echter in de meeste gevallen zijn spel er niet beter op wordt, bewijst ook deze afruiling. Immers, wit vervolgt nu met:

44 40	25 : 34
39 : 30	

en het spel van zwart neemt een zeer zwakken stand in, hetgeen duidelijk is te zien. En, dat hierin zelfs nog vele gevaren dreigen, zullen wij even aantoonen.

DIAGRAM No. 21.

Stand na 39 : 30 van wit.

Zou b.v. zwart nu met den zet 14—20 voortgaan, trachtende de witte schijf 30 weg te krijgen, wijl deze een lastige plaats inneemt, dan volgt er weder een aardige slagzet, b.v.:

27 21	16 : 27
32 : 21	26 : 17
28 22	17 : 39
43 : 35 !	

Zou zwart met 12—18 voortgaan, trachtende het veld 23 te bemachtigen (zie diagram no. 21), dan volgt:

28 23	19 : 39
43 : 12	8 : 17
30 : 10	5 : 14
27 21	16 : 27
32 : 12 !	

Zou zwart 12—17 spelen (zie diagram no. 21), dan was dat eveneens nadeelig, b.v.

27 21	16 : 27
32 : 12	8 : 17
28 23	19 : 39
30 : 10	5 : 14
43 : 23 !	

Zou zwart 11—17 spelen (zie diagram no. 21), dan won wit wederom een schijf met 28—23, 30 : 10 en 43 : 23 !

Op z. 15—20, (zie diagram no. 21) volgt: w. 30—25, 50—44 enz., met weinig gunstiger resultaat.

Wij zien dus, dat zwart voortdurend moet oppassen en met de grootste voorzichtigheid moet blijven spelen, daar bijna in elke richting hinderlagen zijn geplaatst.

Verder behoeven wij er niet op in te gaan, daar zij, die eenigszins met het positie-spel bekend zijn, terstond zullen toestemmen, dat zwart bij de geringste afwijking van het juiste spel, in slechte conditie komt, en bij de minste zwakke zet nadeel krijgt, terwijl daartegenover wit zijn spel in alle opzichten krachtig kan ontwikkelen, en voortdurend het spel van zwart kan blijven bestoken.

5e Voortzetting.

Een aardig geval doet zich voor, bijaldien de partij symmetrisch wordt opgebouwd, en dit ook eens aangeven, zal zeker gewenscht zijn; temeer, omdat meermalen een dergelijk spel in de praktijk wordt ontwikkeld.

Wij spelen dan als volgt:

33 28	18 23
31 27	20 24
34 30	17 21
39 33	12 18
37 31	14 20 !

Zou wit nu 31—26 spelen, dan beantwoordt zwart dien zet met 20—25, waarna de dubbele afruiling plaats heeft, met uitstekend middenspel voor beide spelers. Wit gaat echter afwijken, trachtende langs een omweg de insluiting nog te bekomen, en speelt daarom: 44—39.

Nu kon deze zet voorheen niet geschieden, wegens het bekende tempo-verlies. (Zie bl. 9). Dit wil echter niet zeggen, dat wij hem thans goedkeuren; maar, een tempo behoeft er niet door verloren te gaan, als de zet 39—34 zich maar onmiddellijk hierbij aansluit. Maar juist, omdat die laatste zet vroeger niet gespeeld werd, uit vrees voor de opsluiting, ging de tempo verloren. De „Gewijzigde Centrum-opening” toont

evenwel aan, dat het juist de opsluiting is, die aan wit zoo'n krachtig spel bezorgt.

Uit het bovenstaande blijkt tevens het enorme verschil tusschen de oude en de thans door ons aangegeven speelwijze.

Nog moeten wij even opmerken, dat bij goed tegenspel, zwart nimmer tot opsluiten kan verplicht worden, en hij steeds kan beletten, dat wit hierin zijn doel bereikt.

Echter, hier staat weder tegenover, dat zwart in deze voortzetting min of meer verlokend wordt tot den zet 20—25, daar hij aanstonds allicht behoefte krijgt aan vrije zetten. Daarbij komt nog het gevaar, dat, met te lang den zet 20—25 ontwijken, wit soms gelegenheid krijgt, een buitengewone kracht op het tegenspel te ontwikkelen, met zelf het veld 25 in te nemen. En, dit is voor zwart evenzeer gevaarlijk; vooral, wanneer de bekende afruiling bij diens korten vleugel reeds heeft plaats gehad, of spoedig geforceerd kan worden.

Het ligt niet in onze bedoeling, om ook dit spel volledig te behandelen; temeer, daar wij er geen voorstander van zijn, en den 6^{en} zet 31—26 blijven prefereren. Toch zullen wij hierachter een partij laten volgen, waarin wit op het juiste moment het plan

van zich te laten insluiten loslaat, en het veld 25 inneemt. Men zal dan de enorme kracht van dien op tijd gespeelden zet, tegenover het spel van zwart spoedig gewaar worden.

In deze voortzetting beoogen wij meer in 't bijzonder het symmetrische spel, teneinde ook dit als minder goed bekend te maken.

" " 7 12!

het eenige juiste antwoord op dit moment.

39 34

Wij wijzen vooral op dezen zet, daar hij onmiddellijk op den zet 44—39 moet volgen. Hij is dus vrijwel gedwongen, want in elk ander geval zou de tempo verloren gaan, waarvan in „De Damspeeler” ook gesproken wordt.

" " 20 25?

Wij zien nu de opsluiting langs een omweg ontwikkeld, hoewel zwart zulks niet behoef toe te laten.

Wij laten den zet dan ook slechts volgen, om hierna het spel symmetrisch te kunnen opbouwen, zooals in de praktijk dikwijls geschiedt, maar waarvan het ondeugdelijke aanstonds goed zal uitkomen.

Tevens ontstaan hieruit vele nieuwe stellingen en standen, waarvan de behandeling aan velen nog onbekend is, maar

waaruit veeltijds belangrijke voor-
deelen zijn te behalen.

Nog willen wij er even op wijzen,
dat 17—22 het juiste antwoord
is, waardoor zoowel de insluiting
als het innemen van een best veld
op ruit 25 verloren gaat.

50 44

In deze verhandeling is er
meermalen op gewezen, dat
50—44 beter is dan 49—44. Het
betere komt echter uit, bij afwij-
king van het juiste tegenspel. Gaat
zwart ook regelmatig voort, dan
blijft het gelijk, of 50 dan wel
49—44 eerst gespeeld wordt.

" " 10 14

44 39

Deze aansluiting mag in dit
geval niet wachten.

" " 15 20

31 26

Ook deze zet mag niet verzuimd
worden, want zou wit b.v. eerst
49—44 spelen, dan beantwoordde
zwart dien zet onmiddellijk met
den juisten tegenzet 21—26!,
en wit stond zeer onvoordeelig,
wegens gebrek aan vrije zetten.
Ook hierop moet in de praktijk
vooral gelet worden.

" " 12 17

Zou zwart nu met 1 of 2—7,
of met 4 of 5—10 dien zet be-
antwoorden, dan bereikte wit juist
zijn doel, daar in dit geval de
afruiling, twee voor twee schijven,

bij zwart's korten vleugel ook wordt
verkregen, en hierna de kracht
van het insluiten ten volle op het
tegenspel zal drukken.

Zwart ontwijkt dus die afruiling,
en tracht zijn doel, om bij den
korten vleugel zich ook te laten
insluiten, te bereiken. Hierom
speelt hij den zet 12—17, welke
tevens de opbouw van het
symmetrische spel bevordert.

Nog willen wij er even op
wijzen, dat de afruiling met:
z. 24—29, w. 33 : 15, z. 1 of 2—7,
w. 26 : 17, z. 11 : 44, w. 43—39,
z. 44 : 33, w. 38 : 29 minder goed
is, daar zwart hierdoor zichzelf
een ongunstig spel bezorgt.

36 31 1 7

op dit moment iets beter dan 2—7.

41 36 7 12

46 41 4 10

Is op vorige bladzijden meer-
malen gezegd, dat in deze voort-
zetting de zet 4—10 beter is dan
5—10, straks komen wij nog
breedvoeriger hierop terug, om de
juiste verhouding dezer twee zet-
ten duidelijk te doen uitkomen,
wijl in sommige gevallen de be-
slissing van de partij kan afhangen
van de genomen keuze.

41 37 10 15

49 44

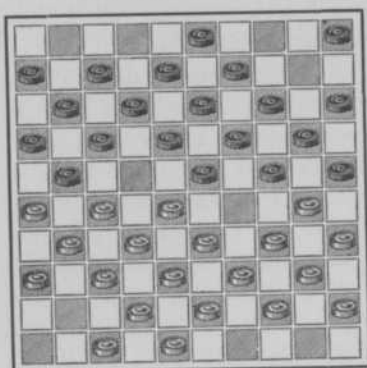
thans beter dan 47—41.

" " 2 7

ook iets beter dan 5—10.

DIAGRAM No. 22.

Stand na 2—7 van zwart.

Wij zien nu een symmetrisch spel opgebouwd van 20 tegen 20 schijven, en oogenschijnlijk dreigt er geen gevaar. Toch is dit dichterbij dan oppervlakkig verondersteld wordt, zooals uit het volgende zal blijken.

Speelt wit nu zijn laatsten vrijen zet 47—41?, om dien vleugel nog meer te versterken, dan verliest hij een schijf, als volgt:

" " 23 29!!
34 : 23 18 : 29

Speelt wit hierna 28—22 of 23, dan slaat zwart eerst 25 : 34, en daarna 17 of 19 : 50!!

Speelt wit 39—34, dan volgt: z. 17—22. Nu blijft het gelijk hoe wit slaat, den damslag kan hij niet meer coupeeren!

De beste? voortzetting zou nog zijn :

28 : 17 11 : 22
26 : 28 12 17
34 : 23 25 : 34
40 : 29 17 22 enz.

en hierna komt de damslag open!

Er blijft wit dus maar één zet over, te weten : 27—22, waarop volgt :

" " 25 : 34
39 : 30 21 27 1)
32 : 21 16 : 18

met een schijf winst en besten stand!

1) Zwart kan hier ook een prachtige damzet ontwikkelen, als volgt :

" " 19 23
30 : 10 5 : 14!
28 : 10 gedw. 17 : 50
26 : 17 15 : 4

om het dam halen te beletten!

32 28 de beste 11 : 33
40 34 29 : 40
35 : 44 50 : 39
43 : 34

en daarna

38 : 29

met verlies van slechts één schijf.

Wij meenen dan ook, dat de overblijvende stand niet zoo voordelig is voor zwart als die, welke na den gewonen slagzet 16 : 18 verkregen wordt.

Meermalen is bewezen, dat, op de goedkoopste manier een schijf winnen, veeltijds beter is, terwijl het voor den tegenspeler

hinderlijker is, in de opening, dan bij het eindspel een schijf te verliezen.

In 't laatste geval blijft er nog dikwijls een stand over, waarin de remise bemachtigd wordt, terwijl in 't eerste geval het meestal eigen schuld is, wanneer zoo'n beduidend voordeel niet in winst wordt omgezet. De reden hiervan is, dat hij, die te spoedig een schijf heeft verloren, niet voldoende in staat is, zijn spel behoorlijk te ontwikkelen.

* * *

Laten wij nu eens aannemen, dat de bovenstaande afwikkeling aan zwart onbekend is, en hij ook zijn laatsten vrijen zet 5—10 speelt, denkende, dat wit hierna moet beginnen los te maken, wat zou dan gebeuren? Ook dit te onderzoeken, achten wij belangrijk genoeg voor de studie van het schoone en niet minder gecompliceerde damspel.

Wij spelen dan:

" " 5 10?

28 22! 1) 17:28

33:22

Nu kan zwart niet beter doen, dan 12—17 spelen, want op 23—28 of 29 volgt: w. 26:17, en 32 of 34:1!, en op 24—29 volgt:

26:17 12:21

32 28

In dit geval is de damzet beter, dan de gewone schijfwinst met 30—24 enz., omdat de overblijvende stand, na 30—24 en 35:33, niet zoo voordeelig is als die, welke na den damslag wordt verkregen. — Zooals men heeft gezien, deed zich hierboven het omgekeerde voor. —

Wederom een schoon bewijs voor de diepgaande studie van het juiste positie-spel. Daarom is het diep te betreuren, dat nog zoo herhaaldelijk met het woord „positie” geschermd wordt, hoewel uit het geleverde dan veeltijds blijkt, dat de kennis er van nog niet bijzonder uitmunt. Laten wij echter hopen, dat ook deze zogenoemde ijveraars spoedig tot andere en betere inzichten komen.

" " 21:32 de beste

38:27 23:21

34:1!!

Wij zien dus, dat zwart niet beter kan spelen dan den zet 12—17, waarop evenwel volgt:

34 29 23:34 de beste

40:29 25:23

39 34! 17:28

26:17 11:22

34 29 enz.!!

1) Speelt wit 27—22, dan zal volgen:

" " 18:27

31:22 24 29!

33:24 20:29

en hierna kan wit op zijn beurt een schijfverlies niet meer coupeeren. Een enorm verschil dus in de afruilingen met 27 of 28—22, en de bekendheid hiermede, zal voor de praktijk zeker van groote waarde zijn. Wij hebben dan ook niet te veel gezegd met te bewerken, dat het gevaar dichterbij schuilt als oppervlakkig gedacht wordt, en dat het noodig is, deze gevaren goed te kennen, om ze te kunnen ontwijken. Trouwens, het hierna volgende, zal, naar wij vertrouwen, niet minder belangrijk zijn voor de beoefening van het spel.

* * *

Zetten wij nu de schijven 10 en 41 weder op hun vorige standplaatsen, in de vakken 5 en 47 (zie diagram no. 22).

Wij weten thans, dat wit niet met 47—41 mag vervolgen, wegens het verlies van een schijf. Hij moet dus afruilen, maar kan dit op twee manieren doen, hetzij met 27 of met 28—22.

Nu zullen velen zich nog deerlijk vergissen in de keuze, omdat het min of meer voor de hand ligt, met 27—22 af te ruilen, vrezende anders te veel open spel te maken. Toch zal de afruiling met 27—22 hoogstwaarschijnlijk het verlies van de partij ten

gevolge hebben, terwijl juist de afruiling met 28—22 een groot voordeel oplevert, zooals aanstonds blijkt.

Eerst zullen wij de gevolgen van de afruiling met 27—22 nagaan, en daarna het te behalen voordeel van de afruiling met 28—22 te voorschijn brengen. Dan gaan wij de oorzaak van dit enorme verschil opsporen, teneinde hiervan voordeel te kunnen trekken voor de practische oefening.

Wijl er ook gevallen zijn, waarin de afruiling met 27—22, boven die met 28—22 te verkiezen is, en slechts een kleine afwijking in het tegenspel voldoende is om de keuze vast te stellen, moet die afwijking ook opgemerkt kunnen worden. Welnu, de volgende studie zal, naar wij vertrouwen, deze kennis aanbrengen,

Wij spelen eerst:

27 22   18 : 27

31 : 22

Nu moet zwart onmiddellijk voortgaan met:

" "   24 29!

33 : 24   20 : 29

Speelt wit nu 47—41, dan zwart 5—10, waarna wit vrijwel gedwongen is, met 39—33 voort te gaan, wil hij niet onmiddellijk een schijf verliezen; want, met 36 of 37—31 of 30—24 wordt direct een schijf verloren. Wij kunnen

de zetten w. 47—41 en z. 5—10 dus even goed achterwege laten, en onmiddellijk vervolgen met:

39 33   19 24!!

Een diep berekende zet, waarmee het genoemde voordeel wordt behaald.

Nu blijft het gelijk, hoe wit slaat, b.v.:

30:10   5:14!

28:10

de meeste schijven moeten geslagen worden.

" "   17:50

26:17   12:21

34:23   15: 4

23 18 of?   13:22

38 33   50:28

32:23

met een schijfverlies voor wit, en een slechte stelling op den koop toe!

* * *

Nu zetten wij den stand van diagram no. 22 weder op, om ook de groote waarde van den zet 5—10 tegenover den zet 4—10 van zwart goed te doen uitkomen.

Plaats eerst de schijf 5 op ruit 4, en neemt dan aan, dat schijf 5 in plaats van schijf 4 op ruit 15 is gebracht. (Zie onze kanttekening bij den zet 4—10 in de 3^e voortzetting.)

Nu doen wij dezelfde afruiling voor wit, te weten:

27 22   18:27

31:22   24 29

33:24   20:29

39 33

de zet, welke zooeven den damslag aanbod, maar die nu ongehinderd kan geschieden.

Zwart heeft thans maar twee goede? beantwoordingen, hetzij 14—20 of 12—18 (1), want wil hij nu 19—24 laten volgen, dan speelt wit 30:10, slaat hierna 33:24, en alle gevaren zijn geweken, met bovendien een slecht spel voor zwart.

(1) Speelt zwart na 39—33 van wit 14—20, (2) dan volgt:

33:24   20:29

en bij goed spel zal de partij hoogstwaarschijnlijk remise worden.

Wij merken hier nog even op, dat thans voor wit de beste voortzetting is: 43—39, om te beletten, dat zwart een beste afruiling ontwikkelt, als volgt:

44 39?   21 27!

22:31 gedw.   17 21

26:17   11:44

40:49   29:40 enz.

met uitstekend spel voor zwart!

Hieruit kan men weder afleiden, dat steeds met de meeste nauwkeurigheid moet gespeeld worden, en dat bij de geringste afwijking van het juiste spel, veeltijds na-

deel verkregen — of voordeel prijsgegeven wordt.

Speelt wit daartegenover 43—39, dan zwart 9—14, welke zet vrijwel gedwongen is. Hierna kan als de beste voortzetting beschouwd worden:

39 33   14 20

de beste, omdat de oogenschijnlijke damslag van zwart toch niet te bereiken is, daar wit op 19—24 eerst 30:10 en daarna 33:24 slaat, met beduidend voordeel!

33:24   20:29

48 43

het juiste oogenblik, waarop de kroonschijfin werking moet treden.

" "   4 9!

43 39   12 18 enz.

met de remise-stelling!

Nog willen wij er even op wijzen, dat de zet 9—14, in plaats van 12—18, op dit moment evengoed kan geschieden, omdat het gevolg ervan toch gelijk blijft, b.v.:

" "   9 14

39 33   14 20

33:24   20:29

44 39 gedw. 21 27 de beste

22:31   17 21

26:17   11:44

40:49   29:40

45:34

en bij goed spel is de partij wederom remise!

(2) Zou, na 39—33 van wit (zie bl. 39, 2^e kol.), zwart met 12—18, in

plaats van met 14—20 antwoorden, dan kreeg het spel 't volgende verloop:

" "   12 18

33:24   18:27

Nu zou wit met 43 of 44—39, of met 34—29 kunnen vervolgen.

Om echter elke voortzetting weder op zich zelf uit te werken, achten wij overbodig, daar met een weinig spelkennis, welke uit deze verhandeling voldoende is te bekomen, de gevolgen spoedig zijn te onderzoeken.

Wel willen wij nog even opmerken, dat, na 34—29 van wit, zwart moet slaan 23:34, w. 30:39, z. 19:30, w. 35:24, met goed spel.

Zou daartegenover zwart eerst 25:34 slaan, denkende ook dam te krijgen, dan vergist hij zich weder, wegens de volgende afwikkeling:

" "   25:34

29:18   13:33

24:2

Nu blijft het gelijk, welke tegenzet zwart laat volgen, den slag w. 40:29, z. 33:24, kan toch niet gecoupeerd worden, en het bereiken van de damlijn met 27:49 zal hierdoor beslist verijdeld worden.

Verder hierop ingaan, doen wij niet, daar het niet doenlijk is, alle varianten theoretisch aan te geven.

Wel willen wij nog even op het volgende wijzen, opdat te geleger tijd ervan geprofiteerd kan worden.

Indien een stand is verkregen als op diagram no. 22, welke in de praktijk dikwijls ontwikkeld wordt, vooral door hen, die reeds studie hebben gemaakt, van de „Gewijzigde Centrum-opening” mag wit in geen geval de afruiling beginnen met 27—22, omdat de gevolgen hiervan nadeelig zijn, zooals uit het voorgaande genoegzaam is gebleken. Staat echter de zwarte schijf op ruit 4, in plaats van op ruit 5, een oogenschijnlijk klein verschil, doch waarop nauwkeurig gelet moet worden, dan is de afruiling met 27—22 enz. te prefereren.

Is het veld 4 ontbloot, en het veld 5 bezet met een zwarte schijf (zie diagram no. 22), dan moet de volgende afwikkeling geschieden:

28 22!   17:28

33:22   5 10

gedwongen, want de zetten 24—29, 23—28 of 29 of 12—17, brengen onmiddellijk groot nadeel aan.

26:17   12:21

31 26!   7 12 gedw.

26:17   12:21

22:17   11:31

37:17   8 12 gedw.

17: 8   13: 2

de beste, om den korten vleugel

nog zooveel mogelijk te dekken.

39 33

en wit heeft beslist de betere stelling, daar hij aanstonds met 33—29 en 38:29 kan voortgaan, met het gevolg, dat zwart van insluiter tot ingeslotene overgaat, hetgeen ontegenzeggelijk nadeel oplevert. Want men denke er wel aan, dat het niet gelijk blijft, of het spel bij den langen- dan wel bij den korten vleugel opgesloten staat. Veeltijds brengt de opsluiting bij den langen vleugel nadeel aan, of doet vrije zetten verloren gaan, hetgeen op hetzelfde neerkomt, terwijl de opsluiting bij den korten vleugel (wij bedoelen de opsluiting, die in deze damstudies behandeld is), meestal zonder nadeel loskomt, en bijna nimmer gebrek aan vrije zetten oplevert. Natuurlijk moet in beide gevallen serieus gespeeld worden, want meermalen is in deze verhandeling aangetoond, dat zelfs een klein positie-foutje voldoende is om groote nadeelen te bekomen.

Nu willen wij volstrekt niet beweren, dat het opsluiten van den langen vleugel onmiddellijk winst oplevert, maar, waar reeds een klein positie-voordeel is behaald, behoeft maar weinig bij te komen, om de betere stelling te ontwikkelen.

Het bovenstaande geeft ons tevens aanleiding om er nog op te wijzen, dat elke afruiling van gelijke stukken niet altijd gewenscht is.

Meermalen hebben wij opgemerkt, dat zelfs bekwame spelers geen onderscheid maken tusschen een afruiling bij den korten en langen vleugel; en toch is dit verschil soms beduidend. Men mag niet, dan in uitersten nood, zijn korten vleugel met 2 voor 2 schijven verzwakken, daar dit meestal nadeel oplevert. Ook is het ongewenscht, om bij zijn korten vleugel een afruiling te bewerken. Slechts in gevallen, waarbij onmiddellijk voordeel is te behalen, is deze afruiling goed, anders niet. Daartegenover geeft een afruiling van 2 voor 2 schijven bij den korten vleugel van het tegenspel meestal voordeel, en brengt bijna altijd een sterk aanvallend spel te voorschijn. Hierin vonden wij ook aanleiding om tot het samenstellen van de „Gewijzigde Centrumopening” over te gaan, daar wij van de redeneering uitgingen, dat elke aangebrachte verzwakking van den korten vleugel van het tegenspel voordeel moet opleveren; te meer, als de eigen korten vleugel krachtig blijft staan. En, dat in deze studies het krachtige van den eigen, korten vleugel voldoende

is uitgekomen, meenen wij met recht te mogen constateeren.

Uit het voorgaande is tevens gebleken, dat men steeds moet acht geven op de verkregen stelling, en vooral op de standplaats van de zwarte schijf, of deze ruit 4 dan wel ruit 5 bezet heeft gehouden.

In 't eerste geval past men de afruiling met 27—22 toe, en in 't laatste geval, die met 28—22. Dit is tevens de conclusie, welke uit de verhandeling der 5^e voortzetting te trekken valt.

Ook hebben wij hieruit geleerd, dat symmetrisch deze opening volgen, in geen geval voordeel en veeltijds nadeel oplevert.

* * *

Wij laten nog een gespeelde partij volgen, waarin zwart het insluiten wel ontwijkt, maar daarbij niet het sterkste tegenspel weet op te bouwen, en waardoor wit, op 't juiste moment het veld 25 innemende, de betere stelling ontwikkelt.

Het aanbieden dezer partij heeft slechts ten doel, de juiste en onjuiste zetten daarin toegepast, aan de hand van deze damstudies te doen uitkomen.

Het spel, in deze partij ontwikkeld, vereischt veel studie, en wij willen er wel aan toevoegen, dat zwart een zwaar tegenspel

wordt aangeboden, en hij veel moet bijbrengen om zich met succes te kunnen verdedigen. Toch geven wij de verzekering, dat niet 't minste gevaar dreigt, als zwart tijdig weet te profiteeren van wit's afwijkingen.

Het zijn echter juist deze afwijkingen, welke niet altijd worden opgemerkt, maar die naar wij vertrouwen in deze verhandeling goed aan 't licht zijn gebracht.

De partij stellen wij niet in verband met deze damstudies, omdat de speelwijze, daarbij op den voorgrond gebracht, slechts toegepast kan worden tegenover hen, die niet of minder goed de opening bestudeerd hebben. Zijn beide spelers goed op de hoogte met de finesses van de „Gewijzigde Centrum-opening”, dan zal de insluiting evenmin als het bezetten van ruit 25 met succes kunnen geschieden.

* * *

Partij no. 1,

gespeeld met ontwijking der insluiting.

	Wit.	Zwart.
1	33 28	18 23
2	31 27	17 21
3	39 33	12 18
4	34 30	20 24
5	37 31	14 20
6	44 39	7 12!

7	39 34!	10 14
8	50 44	4 10
9	44 39	21 26
10	49 44	26:37
11	42:31	12 17
12	47 42	8 12
13	41 37	2 8
14	46 41	17 21
15	31 26	1 7
16	26:17	11:31
17	36:27	24 29
18	33:24	20:29
19	30 25!	18 22
20	28:17	12:21
21	27 22	7 11
22	34 30	11 17
23	22:11	6:17
24	39 34	8 12
25	44 39	13 18
26	41 36	17 22
27	37 31	9 13
28	31 26	21 27
29	32:21	16:27
30	39 33	12 17 1)
31	33:24	23 28
32	43 39	17 21
33	26:17	22:11
34	39 33	28:39
35	34:43	18 22
36	42 37	3 8
37	43 39	8 12
38	37 32!	11 17?
39	32:21	17:26
40	24 20	15:24
41	36 31	26:37
42	48 42	37:48
43	38 32	48:34

44	40: 7	19 23	16	27 22 5)	18: 27
45	7 2	22 28	17	31: 22	24 29
46	32 27	28 33	18	33: 24	20: 29
47	2 7	23 29	19	39 33	14 20
48	7: 34	33 38	20	33: 24	20: 29
49	34 48	10 14	21	43 39	4 10??
50	30 24	Opgegeven.	22	32 57!!	21: 43

1) Zwart kan dit verlies als volgt coupeëren: z. 3—8, w. 33: 24, z. 23—29, w. 34: 23 (gedwongen, want op 24: 33 zou volgen: z. 27—32, w. 38: 27, z. 22: 31, daarna 14—20 en 18: 47 of 49!), z. 18: 20. Maar hierna speelt wit 42—37 en 37—32, en zwart krijgt van 't zelfde laken een pak.

* * *

Partij no. 2,

gespeeld in de symmetrische voortzetting.

	Wit.	Zwart.			
1	33 28	18 23	37	36: 27	8 13
2	31 27	20 24	38	32 28	13 18?
3	34 30	17 21	39	28 22	17: 28
4	39 33	12 18	40	46: 12	15 20
5	37 31	14 20	41	12 34	20 25
6	44 39 1)	7 12!	42	34 40	6 11?
7	39 34!	10 14? 2)	43	27 21	16: 27
8	50 44	1 7	44	35 30	25: 34
9	44 39!	12 17	45	40: 32	Opgegeven.
10	49 44? 3)	7 12	1)	Zie bij de 5 ^e voortzetting.	
11	31 26!	2 7	2)	" " " " "	"
12	36 31	20 25	3)	" " " " "	"
13	41 37	15 20	4)	" " " " "	"
14	46 41	5 10? 4)	5)	" " " " "	"
15	41 36	10 15	6)	Hier moest volgen: z. 22—28, 14—19, 3—9, 12—17 en 16: 47!!	

IV.

ENKELE BESCHOUWINGEN OVER HET VERHANDELDE.

Met nog een beknopt overzicht op het verhandelde, en enkele aantekeningen als toelichting, sluiten wij deze damstudies.

In deze verhandeling hebben wij getracht het bewijs te leveren, dat in de „Korte Centrum-opening” 7—12 als 5^{en} zet moet vervallen, en hiervoor in de plaats moet treden de zet 14—20, waardoor zwart gelegenheid krijgt de gevaarlijke insluiting te vrijdelen met den symmetrischen zet 20—25, in antwoord op den 6^{en} zet 31—26 van wit. En, indien wit als 6^{en} zet 31—26 speelt, zwart onmiddellijk dien zet moet beantwoorden met den tegenzet 20—25, terwijl dan als 10^{en} zet vervolgd wordt met: w. 44—39, z. 7—12, waarmede de „Gewijzigde Centrum-opening” is ontwikkeld.

* * *

Zwart zou echter in deze opening ook 11—17 als 6^{en} zet kunnen spelen, dus in antwoord op den 6^{en} zet 31—26 van wit, denkende zelf van het insluiten te kunnen profiteren. Dit spel moeten wij evenwel ontraden, omdat het o. i. minder krachtig is. Wit zou zich dan bij zijn korten vleugel ook laten insluiten, hetgeen zwart moeilijk kon verhinderen, wegens gebrek aan vrije zetten, en hierna met 27 of 28—22 (zie de 5^e voortzetting) zwart's korten vleugel terstond aanvallen, terwijl zwart zich voortdurend moest blijven verdedigen,

en bijna geen gelegenheid kreeg, om iets goeds tot stand te brengen. Met een paar proefnemingen aan de hand van deze verhandeling zal, naar wij vertrouwen, onze zienswijze spoedig gedeeld worden.

Wel zal een geroutineerd tegenspeler het insluiten soms kunnen toepassen tegenover een minder krachtig speler, maar tegenover een goed onderlegd positie-speler is het zich laten insluiten met de zwarte stukken niet van gevaar ontbloot.

Nog willen wij er even op wijzen, dat een bekwaam positie-speler zijn spel min of meer in de richting kan sturen, om eene insluiting bij zijn korten vleugel te bewerken. Wit kan b.v. langs een omweg zijn spel zoo opbouwen, dat zwart eenigszins verlost wordt tot den zet 20—25, hetzij vóór of ná den zet 40—34 van wit, waarmede dan de insluiting verkregen wordt. Echter, ook dit spel bevelen wij niet aan, omdat in zoo'n geval, zwart niet tot den zet 20—25 kan verplicht worden, en hij het insluiten steeds kan verwijderen, wanneer zijn spel bij den korten vleugel niet is vastgezet, terwijl wit onwillekeurig zijn Centrum-spel zal verzwakken, en bij ontwijking dier insluiting, de stukken allicht te ver uit elkander zal brengen.

Ook heeft het insluiten op die manier minder en somtijds geen waarde, daar het meestal plaats vindt, voordat de afruiling van twee voor twee schijven bij zwart's korten vleugel is geschied. En, het is juist deze afruiling, welke moet voorafgaan, of onmiddellijk na het insluiten moet geforceerd kunnen worden, waardoor voordeel verkregen wordt.

Gesteld, men zou b.v. de „Korte Vleugel-opening” willen toepassen met 34—30 als 1^{en} zet, maar hierin verhinderd worden door het antwoord 20—25 van zwart, dan kon, door den zet 40—34 hierop te laten volgen, onmiddellijk eene insluiting bewerkt worden, niet waar? Welnu, men behoeft slechts „De Damspeler” open te slaan, om op blz. 67 hierover te lezen: „Speelt zwart 20—25 als 1^e antwoord, dan vervolgt wit met 32—28 en 39 : 30, niet 40 : 29. Nu is het voor zwart bijna onmogelijk om het Centrum-spel goed te ontwikkelen, want zou hij 18—23 laten volgen, dan speelt wit 30—25, slaat daarna 37 : 28, en heeft niet alleen het centrum in zijn macht, maar bovendien een best veld veroverd op ruit 25.”

Men ziet dus duidelijk, dat het insluiten langs dien weg minder

goed zou zijn en, dat op de hierboven aangetoonde manier, veel sneller voordeel in de positie kon verkregen worden. Ook dit eens aan de praktijk te toetsen, is voor de studie zeker gewenscht.

Nog wijzen wij er met nadruk op, dat zij, die het insluiten practisch willen toepassen, reeds in staat moeten zijn, een goed partijtje te kunnen spelen, anders dreigt allicht het gevaar, om bij het te volgen positie-spel een verkeerden weg in te slaan, waarvan weder het gevolg zou zijn, dat de insluiting zelf moest losgemaakt worden, hetgeen meestal ongunstig spel te voorschijn brengt.

Ten slotte willen wij er nog even op wijzen, dat het insluiten dan vooral goed is en tot zijn recht komt, wanneer bij den korten vleugel van het tegenspel de afruiling twee voor twee schijven heeft plaats gehad, en de korte vleugel van het eigen spel nog geen verzwakking heeft ondergaan. Zijn er reeds enkele stukken van wit's korten vleugel afgeruild, dan is het insluiten niet van gevaar ontbloot.

Dat niet elke insluiting van den korten vleugel goed is, behoeft o. i. niet nader betoogd. Men zou b.v. het spel ook met 35—30 kunnen openen (Rechterhoekzet), om zwart gelegenheid te geven met het antwoord 20—25 onmiddellijk het spel vast te zetten, hetgeen deze ook zeker zou doen, en in „De Damspeler, blz. 99, sterk wordt aanbevolen. Echter, een grootere positie-fout zou moeilijk denkbaar zijn. Wel kon men voor eenigen tijd een partij zien opgenomen in een der Amsterdamsche dagbladen, met 35—30 als openingszet en 20—25 als 1^e antwoord van zwart, waarbij ten overvloede vermeld stond: „dit insluiten geschiedt steeds door beste spelers, met het doel om slagzetten te combineeren!" Deze redeneering getuigt echter te veel van onbekendheid met het juiste spel, om nog te moeten verklaren, dat zelfs een middelmatig speler een dergelijke theorie niet zou volgen. Wij gelooven dan ook eerder, dat destijds het luiden der klok wel al gehoord was, maar met het zoeken naar den klepel nog leelijk in het raderwerk misgrepen werd. Trouwens, het combineeren van slagzetten zal langs dien weg evenmin kunnen geschieden, als het opbouwen van een goed positie-spel.

Wij hebben het bovenstaande slechts aangehaald, om den beoefenaars duidelijk te maken, dat het door ons bedoelde insluiten, uitsluitend het spel beoogt, in deze damstudies behandeld.

Vertrouwende, met het aanbieden dezer damstudies, en de daarin te voorschijn gebrachte schoone slagzetten, weder een steentje te hebben aangebracht voor de verdere opbouw van ons gecompliceerd damspel, sluiten wij de verhandeling met den wensch, dat allen hierin aanleiding vinden, dikwijls een partij te spelen in de

Gewijzigde Centrum-opening

van C. H. BROEKKAMP.
